

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2610
Tarih : 10.06.2019

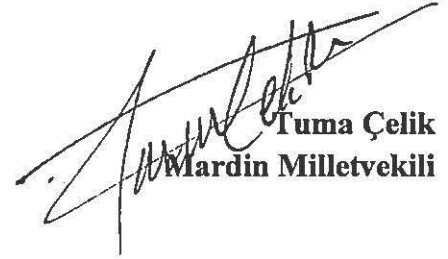
Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 10.06.2019 15:21
Sayı: -120.10-E.00000483544

E.00000483544

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin taş ocaklarının işçi sağlığına, ekosisteme ve kültürel varlıklara verdiği zararların araştırılması ve taş ocağı işletme ruhsatı ve işletme iznini verilme prosedürlerinin incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 30.05.2019

Tuma Çelik
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Son yıllarda Türkiye'nin en önemli çevre sorunlarının başında gelen taş ocakları; kültürel varlık mirası niteliği taşıyan bölgelere, ekolojiye/çevreye, ekosisteme ve içinde çalışan işçilerin sağlığına oldukça zarar veriyor.

Meslek örgütleri tarafından hazırlanan kapsamlı raporlara göre; Taş ocaklarının yerleşim alanlarının yakınında, bağ, bahçe, zeytinlik ve orman alanlarında önemli ve telafi edilemeyecek zararlara sebep olduğu ve ağaçların kuruduğu, bitkilerin yok olduğu açıkça gözlenmektedir. Tarihi yerleşim alanlarına yakın olan bölgelerde ise sit alanı olması gereken, arkeolojik çalışmaya ihtiyaç duyulan alanlarda taş ocağı işletmeciliği izninin ekolojik ve kültürel çevreye vereceği zararlar düşünülmeden verildiğinin kanıtı niteliğindedir. Bu bağlamda Mardin ili taş ocağı işletmeciliğinin zararlarından en çok etkilenen bölgelerden biridir.

Mardin ilinin genelinde II(a) Grubu Kalker-Mıcır olarak Üretim yapan pek çok taş ocağı bulunmaktadır. Ayrıca bölgede II(b) Grubu Mermer-Dekoratif Amaçlı Taş olan ve Mardin Midyat taşı olarak bilinen ve özellikle Mardin-Midyat-Savur evlerinin karakteristik özelliğinin temel yapısı olan taşlarda çıkarılmaktadır.

Kalker-Mıcır taş ocağı sahalarından çıkartılan bu Kalsit (Mıcır) taşları temel alt yapı inşaatları, konut ve işyeri yapıları, çimento, kâğıt, boya, cam vb. sektörlerde kullanılmak üzere çıkartılmaktadır.

Taş ocaklarında yapılan çalışmaların başlıca yöntemlerinden bir tanesi patlatmalardır. Patlatmalar doğal dengeyi, su yollarını, çatlak/mağara sistemini bozmakta ve çökmeler su yollarının değişmesine, suyun derinlere kaçmasına sebep olmaktadır. Taş ocaklarındaki patlatmalar deprem etkisi de yaratıp, taş ocağına yakın yerleşim alanlarındaki evlerin duvarlarında çatlamlar olmasına neden olabiliyor. Bu denli şiddetli patlamalar oradaki çalışanlarda sağırılık etkisi yaratabilecek noktadadır.

Bu iki tip taş ocağı işletmeciliğinde önemli olan noktalardan biri, ocak olarak belirlenen alanın izninin nasıl verildiğidir. Doğanın bir bütün olduğunu ve oluşan tahribatın Ekolojiye ve Ekosisteme ne denli zarar vereceği unutulurak yeterli alan araştırmaları ve analizler yapılmadan, gözlem üzerinden taş ocağı izni verildiği son dönemde yapılan raporlama çalışmalarında açıkça görülmektedir. Örneğin; Mermer-Dekoratif Amaçlı Taş maden sahası açılmasına izin verilen Savur'daki taş ocağında kaya içi mağaralar ve su kaynağı tespit edilmesi, Nusaybin ilçesinde arama ruhsatı verilerek açılan ocakta Hristiyan mezarlığı ve yine Savur'da bir sahada kaya mezarlığı olduğunun sonradan fark edilmesi ilgili bakanlıkların sorumluluğu dahilinde olan alan çalışmalarının ciddiyetle yapılmadığını göstermektedir.

Bu gibi olumsuz etkilerinden dolayı taş ocaklarında üretim ve sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için; Yerleşim yerlerinden, ormanlık alanlarından, su üretim alanlarından, yeraltı su varlıklarının bulunduğu alanlardan, tarihi ve kültürel yerleşim yerlerinden uzakta ve ağaçlandıırılamayacak kayalık alanlarda yapılması gerekiyor.

E.00000483544

Taş ocağı işletmelerinin çevreye en az zarar verecek kayalık arazide açılması, yeşil ö: az olduğu alanda olması, çevreye verilecek zararların azalmasının sağlanması gerekmektedir.

Mardin ilinde ocaktan çıkarılan malzeme ile yaşanan ekolojik/çevresel tahribat ocakta çalışanların yaşadığı sağlık sorunları, hatta can güvenliği problemlerinin yanı sıra bölgenin önemli kültürel ve doğa zenginliklerini barındıran alanlarda verilen taş ocağı işletmeciliği izinleri ele alındığı zaman; Mardin ili taş ocaklarının işçi sağlığına, ekolojiye/çevreye ve kültür varlıklarına olumsuz etkilerinin incelenmesi ve İşletme Ruhsatı ve İşletme İzinlerinin verilme prosedürünün incelenmesi amacıyla Meclis araştırılması açılması elzemdir.

E.00000483544

1	MENSUR IŞIK	MUŞ	
2	GÜLISTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
3	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
4	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SIİRT	
5	SIDIK TAŞ	SIİRT	
6	NİMETULLAH ERDOĞMUŞ	ŞANLIURFA	
7	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
8	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
9	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
10	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
11	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
12	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
13	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
14	MUAZZEZ ORHAN	VAN	
15	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
16			
17	SAİT DEDE	HAKKARİ	
18	HABİP EKSİK	İĞDIR	
19			
20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	

E.00000483544

2			
3	2	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA
4	3	KEMAL PEKÖZ	ADANA
5	4	ABDULLAH KOÇ	AĞRI
6	5	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI
7	6	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI
8	7	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA
9	8	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA
10	9	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN
11	10	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN
12	11	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN
13	12	FELEKNAS UCA	BATMAN
14	13	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL
15	14	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR
16	15	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR
17	16	MUSA FARİSOĞULLARI	DİYARBAKIR
18	17	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR
19	18		
20	19	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR
21	20	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR